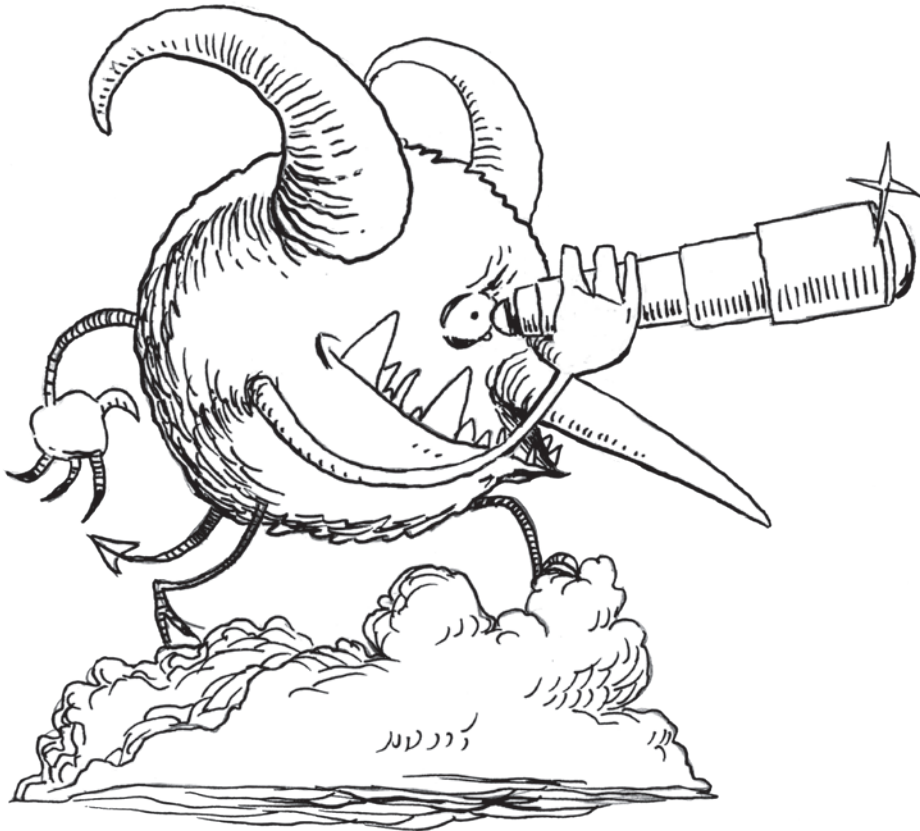

VÍTEJ U BRAN FANTAZIE

Vítám vás, stateční dobrodruzi, právě se nacházíme u tajemných bran fantazie a ještě ani netušíte, co všechno vás za nimi čeká. Nemusíte se ale bát, protože půjdeme celou dobu spolu a vy se naučíte vymýšlet úžasná slovní spojení, příběhy a vytvoříte vlastní skutečné hrdiny. Že se vám to zdá těžké? Ale vůbec ne. Psaní, stejně jako každá jiná věc, se musí trochu trénovat, a zrovna proto jsme nyní tady.

Víte, vypravěči a spisovatelé byli po celou lidskou historii moc důležití. Bez nich bychom neměli žádné pohádky, nevěděli bychom, co se dělo našim předkům, a nezachovaly by se ani jejich zkušenosti. Vy stojíte na tom samém místě jako celá řada autorů před vámi a také máte schopnost zaznamenávat důležité události, poutavé myšlenky i krásy světa. Přece si to nenecháte pro sebe! Navíc je psaní velká zábava a relax.

Vyzbrojte se psacími potřebami a naskočte na vlny své představivosti. Právě dobrodružství už klepe na dveře...

1. Jak na nápady

Nápad, to může být pěkná potvůrka. Někdy jich máme plnou hlavu, především v případech, kdy se to moc nehodí. Třeba při hodině ve škole, nebo když jdeme spát. Honí se potom myslí jako včelí roj a nedají nám pokoj. Zato když nápad potřebujeme, máme v hlavě úplně prázdko.

To je k vzteku.

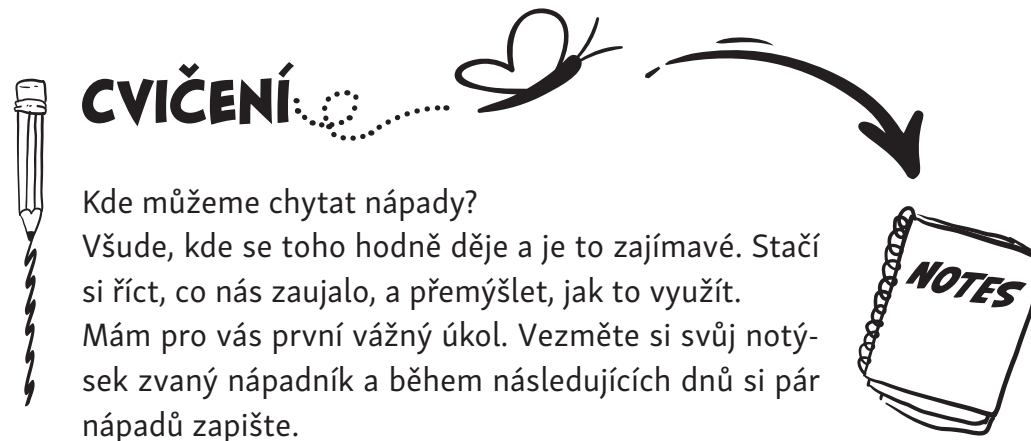
Já ale vím, jak na ně. První, co musíme udělat, je všimnout si svých nápadů. Sledovat je jako motýlky, co létají na louce. Pořídme si notes, takový nápadníček, kam si je budeme zapisovat. Pomůže nám to na ně nezapomenout a snadno si je uchovat do chvíle, než na ně budeme mít čas. Stačí krátký záznam, který nám později připomene, na co jsme mysleli.

Nápad můžeme mít čistě vlastní, kdy vymyslíme něco úplně nového, což je docela těžké. Jestli však máte velkou představivost, směle do toho.

Existuje ale snadná pomoc, které se říká inspirace. Znamená to, že se necháme oslovit věcmi a jevy kolem sebe, což je mnohem jednodušší a stoprocentně povolené! Neznamená to, že kopírujeme nápady ostatních, spíš díky nim rozehrajeme vlastní představivost. Dáme jim nový příběh a význam.

Kde můžeme chytat nápady?

Všude, kde se toho hodně děje a je to zajímavé. Stačí si říct, co nás zaujalo, a přemýšlet, jak to využít.

Mám pro vás první vážný úkol. Vezměte si svůj notýsek zvaný nápadník a během následujících dnů si pár nápadů zapište.

Například:

V OBCHOŘÁKU: Pojdme se pořádně rozhlédnout, co tam všechno je a kdo kolem chodí. Co nás inspiruje?

V PŘÍRODĚ: Příroda je plná barev a života, nasajme její atmosféru a zapišme si, co nám padne do oka.

NA VÝLETĚ: Vzpomeňme si na nejhezčí výlety, kam jsme jeli, nebo se klidně vydejme na nějaký nový. Zkusme zkoumat okolí a všechny nové věci. Co nás zaujalo?

VE ŠKOLE: Ve škole jsme každý den a možná nám to už připadá všední, ale podívejme se na tamní dění novým pohledem. Odehrává se tam toho každý den spousta. Co by nám mohlo nabídnout námět na příběh?

V HROMADNÉ DOPRAVĚ: V hromadné dopravě všichni stojí nebo sedí a vypadá to trochu nudně. Nikde jinde ale nemůžeme pozorovat takovou spoustu lidí, co nám nikam neutečou! Sledujme, jak se tváří, co mají na sobě. Uvažujme, na co asi myslí, odkud a kam jedou. V jakém příběhu by mohli vystupovat?

V MUZEU: Muzea jsou přímo určena k tomu, aby tam člověk narazil na spoustu úžasných předmětů a událostí. Nechme se vést pocity a zaznamenáme si všechno, co nám bude připadat zajímavé.

V KINĚ NEBO U TELEVIZE: U filmu nás také může osvítit nápad. Prostředí filmu, hrdina nebo myšlenka. Zaznamenejme si, co se nám líbilo a proč, a potom vymysleme podobný příběh. Je to skvělý trénink.

18+ PRO DOSPĚLÉ

Všímavost k detailům kolem sebe je důležitá, je na ní založena i technika mindfulness. Tato technika spočívá v tom, že věnujeme svoji plnou pozornost přítomnému okamžiku. Můžeme si s tím pohrát venku na vycházce, sbírat nápady kolem sebe nebo si vizualizovat známé prostředí a hledat zajímavosti zpaměti. Je to mnohem těžší, než se na první pohled zdá. Až budeme mít nasbírané nápady, které jsou palivem pro tvůrčí psaní, můžeme se posunout k jejich využití a nabídnout dětem jednoduchou linku. Napíšu vám pár příkladů, ale vaší fantazii se meze nekladou. Nemusím vám asi povídat, že slohovka nebo jakékoliv psaní proběhne s touto přípravou mnohem lépe, než když děti posadíme nad papír a řekneme jim: „Piš.“

V obchodáku: Uprostřed nákupu v policích oživnou hračky.

V přírodě: Na vycházce se setkám se záhadným tvorem.

Na výletě: Objasním na hradě historickou záhadu.

Ve škole: Dnes budou děti vyučovat učitele.

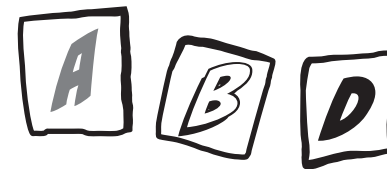
V hromadné dopravě: Jsem svědkem krádeže v autobuse.

V muzeu: Objevím tajnou mapu, kam povede?

V kině nebo u televize: Mohl se filmový příběh odehrát i jinak? Zkusme změnit postavy nebo prostředí.

2. Slovní rozcvičky

Chytání nápadů máme za sebou, ale abychom je zvládli popsat, potřebujeme mít dobrou slovní zásobu a umět jazyk používat. Zkusím vám to ukázat:

☞ Pes běžel po ulici a vyčůral se na rohu.

☞ Rozježený pes vyklusával po ulici a podezřele se rozhlížel. Co má asi v úmyslu? Ať tě to ani nenapadne! Zastav, nepřibližuj se! Nic naplat. Psisko nereaguje na prosby ani výhrůžky. Suverénně se přesouvá na roh, kde roste opravdu jediná kytička v téhle smutné ulici, zvedá nohu a zalévá ji žlutou fontánkou. Ach ne, dnes už si k ní raději čichat nebudu...

Vidíte, jak rozdílně se dá popsat úplně stejná situace? V čem je to tak jiné? Ano, může za to představitivost a jazyk.

CVIČENÍ

Zahrajeme si teď se slovními druhy. Nemějte obavy, bude to skutečná zábava. Nejdříve si určíme svůj vypravěčský tón. Budeme psát vtipně, tajemně nebo něžně? Jak má vaše vyprávění působit? Potom zkusíme nahrazovat nudná slova zajímavějšími, takovými, která budou znít přesně tak, jak chceme.

NUDNĚ	POTRHLE	ZÁHADNĚ	ROMANTICKY
-------	---------	---------	------------

🌀 **Podstatné jméno – Kdo, co**

kámen	šutrák	balvan	oblázek
taška	kabela	tobolka	brašnička

🌀 **Přídavné jméno – Jaký**

tichý	zaprnutý	mlčící	oněmělý
nové	nablýskané	nepoznané	objevné

🌀 **Sloveso – Co dělá**

spát	pochrupovat	dřímat	snít
chodí	valí	putuje	kráčí
běž	hybaj	marš	kupředu

🌀 **Příslovce – Upřesnění, místo, čas**

schválně	naschvál	záměrně	úmyslně
hodně	hafo	moře	mnoho

🌀 **Citoslovce – Vyjádření zvuků**

ťuk	prásk	břink	klap
-----	-------	-------	------

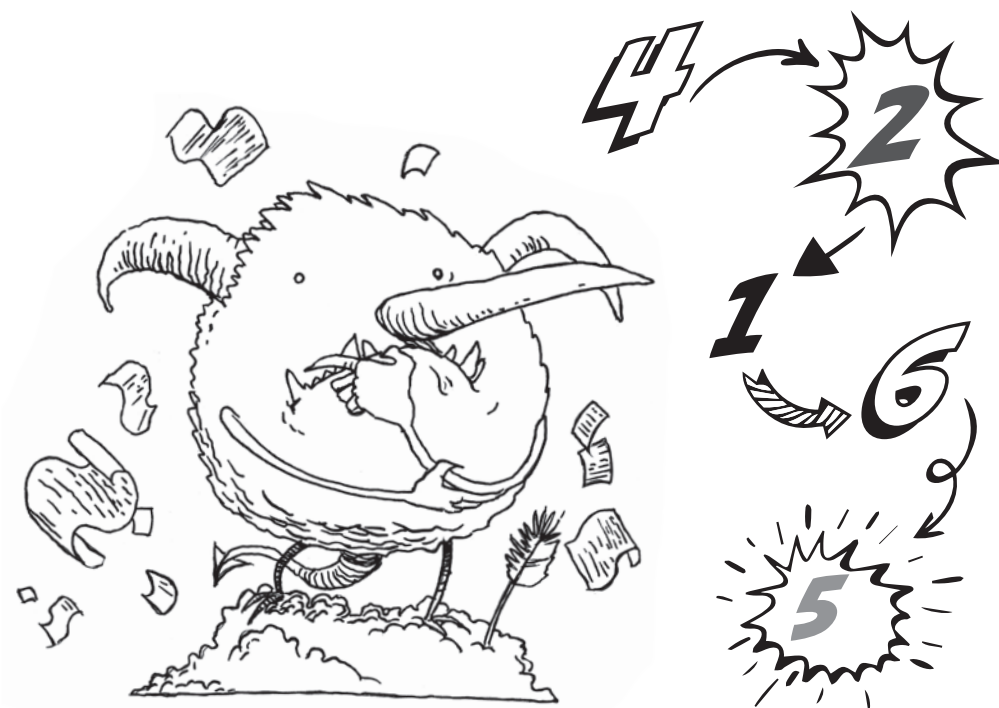
18+ PRO DOSPĚLÉ

Slovní druhy můžeme dětem podat mnoha zábavnými způsoby. Stačí jim připravit podobnou tabulku, jakou jsem udělala já, a chtít, aby ji vyplnily například tak, aby to sedělo na upíra, superhrdinu nebo na Vánoce. Používejme zkratka jevy, situace a postavy, které podněcují fantazii a jsou dětem blízké. Plynou z toho dvě výhody, děti si opravdu funkčně procvičí slovní zásobu a naprosto přirozeně přijmou a pochopí slovní druhy.

3. Skládání vět

Teď už se, kamarádi, pustíme do skladby vět. Jako vždycky na to půjdeme formou zábavné hry. Vytvoříme si tajný větný kód, podobně jako špioni, který budeme doplňovat. Jste připraveni? Jdeme na to!

KÓD ZNÍ: 4/2/1/6/5

Jste z toho zmatení? Napovím vám, ta čísla znamenají slovní druhy.
číslovka – přídavné jméno – podstatné jméno – příslovce – sloveso

Teď tomu dáme konečně smysl a šťávu.

